

**ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3**

วิไลพร แซ่ตั้ง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้เป็นครูในเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan และใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรวัด 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ยไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheff's Post hoc comparison)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม และด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารบุคคลไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านบริหารทั่วไปมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยครูเพศหญิงมีความคิดเห็นมากกว่าครูเพศชาย 3) ครูสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณโดยสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและด้านบริหารงบประมาณและด้านบริหารงานทั่วไปแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากกว่าครู

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ส่วนในรายด้านบริหารงานวิชาการและบริหารงานบุคคลมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : 1) ความคิดเห็น 2) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

บทนำ

การบริหารจัดการสถานศึกษาของประเทศไทยตั้งแต่อดีต เป็นการบริหารจัดการการศึกษาที่รวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เน้นและให้ความสำคัญอยู่ที่กระทรวงเป็นหลัก การดำเนินการดำเนินงานบริหารและจัดการสถานศึกษาจะถูกกำหนดจากกระทรวงหรือส่วนกลางทั้งสิ้น สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในบรรดาหน่วยงานทางการศึกษา เพราะเป็นหน่วยงานที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ (รุ่ง แก้วแดง, อ้างถึงในกรกมล เพิ่มผล, 2554, หน้า 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 มาตรา 9 (2) คำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจและการจัดสรรอำนาจหน้าที่ในแต่ละระดับองค์กรไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และองค์กรปกครองท้องถิ่น ให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนสามารถปรับปรุงคุณภาพและมีการจัดการที่สามารถควบคุมทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพ และในมาตรา 29 ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารให้จัดการทั้งงานวิชา งานประมาณ งานบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป และโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและมีความคล่องตัวในการตัดสินใจการบริหารจัดการ การสั่งการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนทั้งด้านหลักสูตร การเงิน งานประมาณ งานบุคลากร งานทั่วไปของสถานศึกษา โดยมีระบบความสอดคล้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management :SBM) ซึ่งเป็นการบริหารโรงเรียนตนเองเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการ ตามความจำเป็นของโรงเรียนคณะกรรมการโรงเรียนให้มีส่วนร่วมและความรับผิดชอบการตัดสินใจ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการแก้ปัญหา และการจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้มีการพัฒนาโรงเรียนของตนเป็นหลักสำคัญอย่างมีความสุข การกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 39 และมาตรา 40 ให้เป็นไปตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง เป็นแนวคิดที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงานในด้านวิชาการ งานประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและให้มีการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา (Wohlstetter, อ้างถึงใน กรกมล เพิ่มผล, 2554, หน้า 16)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School Based Management : SBM) เป็นวิธีการหนึ่งที่โรงเรียนต่าง ๆ นำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยรูปแบบการบริหารงานของแต่ละโรงเรียนมีแนวทางและปัญหาแตกต่างกันออกไปตามบริบทโรงเรียน และมีจุดมุ่งหมายให้กระบวนการกระบวนการบริหารงานโรงเรียนในรูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐานส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารทุกด้านในโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานโรงเรียนและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าการบริหารงานมีประสิทธิภาพก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แต่การกระจายอำนาจให้สถานศึกษาบริหารจัดการตัวเองให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการตนเองยังกระจายอำนาจไม่เต็มที่ การตัดสินใจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของหัวหน้าเป็นหลักการมีส่วนร่วมของบุคคลยังมีน้อย การประสานงานบางครั้งล่าช้าขาดความชัดเจนทำให้การกระจายข้อมูลไม่ทั่วถึง เวลาจำกัด ทำให้การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่เป็นไปตามควร การนิเทศติดตามและตรวจสอบขาดเครื่องมือที่ชัดเจนโรงเรียนในเครือข่ายบริหารการศึกษาปราสาทจำนวน 10 โรงเรียนก็มีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยแบ่งงานในสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้านคือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคลและงานบริหารทั่วไป แต่การกระจายอำนาจไปยังงานแต่ละด้านยังไม่เต็มร้อย หัวหน้างานไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ การตัดสินใจยังรวมอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก และงานในบางด้านมีกฎหมาย ระเบียบที่ต้องยึดปฏิบัติไม่สามารถตัดสินใจเองได้เช่น งานบริหารการเงิน งานบริหารบุคคล เป็นต้นจากเหตุผลนี้ผู้วิจัย จึงมีความสนใจในการทำวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารเครือข่ายจัดการศึกษาปราสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข และปรับปรุงในงานนั้นๆ และเพื่อนำผลการวิจัยศึกษาค้นคว้านี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข ทำให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาปราสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์การสอน

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีเพศและประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาปราสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 172 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การสอน ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมีขอบเขตของเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริหารวิชาการ 2) ด้านบริหารงบประมาณ 3) ด้านบริหารงานบุคคล 4) ด้านบริหารทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (Independent Sample t- test)
4. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การสอน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Sheffe's Post hoc Comparison)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ได้แนวทางในการแก้ไข และปรับปรุงในงาน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไป และเพื่อนำผลการวิจัยศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข ทำให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปผลการวิจัย

1. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ครูสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม และด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารบุคคลไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านบริหารทั่วไปมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศหญิงมีความคิดเห็นมากกว่าครูเพศชาย

3. ครูสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณโดยสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและด้านบริหารงบประมาณและด้านบริหารงานทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ส่วนในรายด้านบริหารงานวิชาการและบริหารงานบุคคลมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าสถานศึกษาได้รับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มีเจตนามุ่ง

กระจายอำนาจ (Decentralization) โดยกระทรวงศึกษาได้กระจายอำนาจให้สถานศึกษาในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ทั่วไป ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่หน่วยปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของผดุง ผดุง (2556) ที่พบว่าสถานศึกษาได้รับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางทำให้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานด้านต่างๆอย่างเต็มที่ที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ทำให้ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปราชญา กล้าพัญญูและศิริพงษ์ เสภาภรณ์(2557) กล่าวว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการกระจายอำนาจการบริหารไปยังโรงเรียนโดยตรงโรงเรียนมีอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการตนเอง โดยใช้การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เน้นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละโรงเรียน จึงทำให้ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ด้านบริหารวิชาการ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะการจัดการบริหารของผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีการกระจายอำนาจให้ผู้รับผิดชอบงานสามารถตัดสินใจได้ ร่วมกันวางแผนงานวิชาการร่วมกัน การรับฟังความคิดเห็นของชุมชน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อีกทั้งงานวิชาการในส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมโดยครู ซึ่งครูมีเอกภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างอิสระ สามารถกำหนดจุดเน้นของสถานศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพการศึกษา การได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น ตลอดจนการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ตรงตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับ ภาวินา ชาราศรีสุทธิ (2556) เพราะว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจ หลักการบริหารตนเองและ หลักการถ่วงดุล โรงเรียนจึงมีอำนาจและอิสระในการตัดสินใจดำเนินการบริหารจัดการ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษาทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น จัดการศึกษาเพื่อสนองต่อความต้องการของชุมชน โดยส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุม

มาตรฐาน มืองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพ และมาตรฐานเป็นไปตามนโยบายของชาติ

1.2 ด้านบริหารงบประมาณ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการกระจายอำนาจมายังสถานศึกษาโดยตรงทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับตรงตามความต้องการของสถานศึกษาเองภายใต้กฎหมายและระเบียบปฏิบัติของกระทรวงการคลังและของสำนักงานกฤษฎีกาอย่างเคร่งครัด การได้รับงบประมาณตามแผนงานโครงการที่ชัดเจน และผู้บริหารได้นำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้องหลักการ มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการชัดเจน การดำเนินการบริหารการเงินในรูปแบบคณะกรรมการจึงมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ บุคลากรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมาย การให้คำปรึกษาชี้แนะการทำงานที่ดีจากผู้บริหารหรือที่ปรึกษา การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบพัสดุ มีการระดมทรัพยากรจากภายนอกมาใช้จัดการศึกษา แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วม ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เป็นการสนับสนุนให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญา มาศ คำมา (2556) ที่พบว่า หลักในการบริหารตนเองของสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีความอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจเรื่องการจัดสรรงบประมาณ การเก็บค่าเล่าเรียน มีระบบการบริหารเป็นของตัวเองตามศักยภาพความพร้อมและความจำเป็นของทางโรงเรียนมีความคิดริเริ่มโครงการเพื่อพัฒนาโรงเรียนขึ้นด้วยตนเอง มีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ตามระเบียบกฎหมายมีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้ายอยู่ที่โรงเรียน และสอดคล้องกับ นวพร นุ่นหลักคำ (2557) ที่พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาคือส่งเสริมให้ครูที่รับผิดชอบด้านงบประมาณ การเงิน ศึกษาหาความรู้ด้วยการอบรมพัฒนา หรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอๆ สถานศึกษาควรมหาที่ปรึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเงิน หรือสร้างเครือข่ายในการทำงานและสร้างความตระหนักในการทำงาน เน้นการมีส่วนร่วมและโปร่งใสในการทำงาน

1.3 ด้านบริหารบุคคล ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการบริหารสถานศึกษาได้กำหนดบทบาทหน้าที่ให้แก่สถานศึกษาในการกำหนดตำแหน่งบุคลากร การคัดเลือก สรรหาบุคลากรให้เข้ามาปฏิบัติงานในสถานศึกษา ได้ตรงตามความต้องการ การรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ในการพิจารณาความดีความชอบอย่างเป็นธรรม การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างกัลยาณมิตรเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติครูให้ได้รับรางวัล การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้แก่บุคลากร เช่น การเลื่อนวิทยฐานะ เป็นต้น การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานโดยคณะกรรมการ การมีอำนาจในการดำเนินการทางวินัยของสถานศึกษาที่โปร่งใสไม่เลือกปฏิบัติ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการจัดการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผุคผาด บุระะสุทธิ (2556) พบว่าสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการ

บริหารงานบุคลากรในด้านการพัฒนาและธำรงรักษา การวางแผนกำหนดอัตรากำลังการกำหนดตำแหน่ง การสรรหาบุคลากรปฏิบัติงานในสถานศึกษา และอำนาจในการสั่งย้าย โอน เพิ่มตำแหน่ง การดำเนินการทางวินัยของบุคลากรในสถานศึกษา การส่งเสริมบุคลากรให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

1.4 ด้านบริหารทั่วไป ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะ การบริหารทั่วไปเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารทั่วไปให้แก่ผู้รับผิดชอบมีค่อนข้างสูงเพราะไม่ต้องยึดโยงติดกับกฎหมาย เฉพาะเหมือนด้านงบประมาณและบุคคล การสร้างเครือข่ายการบริหารทั่วไปเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ ได้มีการดำเนินการโดยให้ทุกฝ่ายตลอดจนคนในชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่การวางแผน จัดทำแผน จัดทำโครงการ ปฏิทินปฏิบัติการ นำแผนไปใช้ ติดตามประเมินผล และรายงานผล มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบ ให้ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับชุมชน การส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น จัดการประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษาแก่ชุมชนให้ทราบหรือขอความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมจนคนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา เนาะกระโทก (2556) ที่พบว่าผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เพราะสถานศึกษาเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความเต็มใจที่จะพัฒนาสถานศึกษาของตนเองมากขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผศผาด บุระะสุทธิ (2556) ที่พบว่าสถานศึกษามีหน้าที่ในการวางนโยบาย เป้าหมายและจัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดทำนโยบายและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เปิดโอกาสและสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและบริหารงานในสถานศึกษา

2. ครูสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารบุคคลเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เพราะว่าครูเพศชายและเพศหญิงอยู่ภายใต้บริบทการทำงานเดียวกัน ได้รับการดูแลแนะนำช่วยเหลือจากผู้บริหารในทุกๆด้านเหมือนกัน ส่วนด้านการบริหารทั่วไป มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยครูเพศหญิงมีความคิดเห็นมากกว่าครูเพศชาย เพราะครูเพศหญิงจะใกล้ชิดกับนักเรียน ร่วมดูแลนักเรียนให้คำปรึกษาแนะนำนักเรียน ความสนิทสนมกับชุมชนมากกว่าครูเพศชาย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัคริศา ยูโซะ (2555) เพราะว่าปัจจุบันผู้บริหารมีบทบาทสำคัญบริหารจัดการสถานศึกษา มีความเป็นภาวะผู้นำมากขึ้น มีประสบการณ์มีการกำหนดวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนในการทำงาน ผู้ได้บังคับบัญชาเพศชายและหญิง เกิดความเคารพและศรัทธาในการบริหารจึงให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ จึงส่งผลให้ครูเพศชายและเพศหญิงมีความคิดที่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้เพราะว่าการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนี้ ครูเพศหญิงอาจยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารจัดการได้รับการยอมรับความสามารถเปลี่ยนจากวิถีชีวิตความเป็นไทยที่ให้เพศหญิงเป็นช้างเท้าหลังไม่ได้รับสิทธิให้เท่าเทียมเพศชาย

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและด้านบริหารงบประมาณและด้านบริหารงานทั่วไปแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ได้รับการมอบหมายงานให้ปฏิบัติในหน้าที่ที่สำคัญหรือเป็นหัวหน้างานเนื่องจากมีความเป็นอาวุโส มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีอำนาจในการตัดสินใจในสิ่งที่ได้รับมอบหมายมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ออฟฟันดี เจ๊ะมะ (2555) เพราะว่าครูได้รับการอบรม พัฒนาและมีการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่หลากหลาย ซึ่งการกระจายอำนาจทำให้สถานศึกษามีอิสระ คล่องตัว และมีการถ่ายเทอำนาจการตัดสินใจสู่สถานศึกษามากขึ้น แต่ด้วยประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน การกระจายอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกันจึงทำให้หน้าที่ในการปฏิบัติงานและความคิดเห็นแตกต่างกัน

ส่วนในรายด้านบริหารงานวิชาการและบริหารงานบุคคลมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเนื่องจากการกระจายอำนาจในส่วนนี้เท่าๆกัน หรือกระจายไม่เต็มที่ผู้บริหารอาจยังคงใช้อำนาจในการบริหารจัดการด้วยตนเอง เช่น การพิจารณาความดีความชอบเพื่อประกอบการเลื่อนขั้นเงินเดือน คณะกรรมการอาจไม่มีสิทธิ์หรือมีเสียงมากเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนให้การส่งเสริมการระดมความคิดของชุมชนในการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างแท้จริงและมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบโดยทั่วกัน เพื่อความเข้าใจตรงกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทและส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการใช้งบประมาณของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนและตรงตามจุดเน้นของสถานศึกษา

3. ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาบุคลากรและสถานศึกษา

4. ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างรอบคอบและให้เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม ผลสำเร็จของกิจกรรมและร่วมประเมินกิจกรรมของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรกมล เพิ่มผล. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กัญญารัตน์ ทิพแสง. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จรรยา เนาะกระโทก. (2556). การปฏิบัติ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวพร นุ่มหลักคำ. (2557). การศึกษาศาภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปราชญา กล้าพัญญและศิริพงษ์ เสาภายน. (2557). การบริหารจัดการยุคใหม่. กรุงเทพฯ : บริษัท มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอจำกัด.
- ศุคผาด บุณยะสุทธิ. (2556). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2556). ภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทมิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอจำกัด.
- กัญญามาศ คำมา. (2556). แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอปง จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

อัชรีดา ยูโซะ. (2555). การปฏิบัติตามแนวทางโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต่อทักษะของครูใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

อัฟฟานดี เจ๊ะมะ. (2555). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทักษะของข้าราชการครูอำเภอ
เจาะไอร้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.